

© Traducerea și permisiunea pentru republicare au fost oferite de către Teodor Papuc în scopul includerii sale în baza de date HUDOC a Curții.

© The present text and the authorisation to republish it were granted by Teodor Papuc for the purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© La traduction et l'autorisation de republier ont été accordées par Teodor Papuc à son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

***Yordanovi v. Bulgaria* - [11157/11](#)**

Hotărârea din 3.9.2020 [Secția a V-a]

Articolul 11

Articolul 11-1

Libertatea de asociere

Proceduri penale lipsite de necesitate *vis-à-vis* de tentativa de a înființa un partid având la bază criterii religioase: *încălcare*

În fapt – În septembrie 2009, cei doi reclamanți, care erau frați și care aparțineau comunității musulmane turce din Bulgaria, au organizat o întrunire la care au participat aproximativ o sută de oameni, la care a fost înființat un partid, cu adoptarea statutului său și cu alegerea membrilor organelor lui decizionale. Cu câteva zile mai târziu, au fost inițiate proceduri penale împotriva reclamanților, care au fost condamnați pentru încercarea de a înființa un partid politic „având la bază criterii religioase”.

În drept – Articolul 11: Procedurile penale împotriva reclamanților, care au fost condamnați pentru tentativa de a înființa un partid politic „având la bază criterii religioase” și, prin urmare, pentru exercitarea dreptului lor de a înființa o asociație sau un partid politic, trebuia considerată o „restricționare” a dreptului lor la libertatea de asociere.

Restricția se baza pe articolul 166 din Codul penal din 1968, care interzicea, *inter alia*, înființarea organizațiilor politice „având la bază criterii religioase”. Având în vedere formularea precisă a acestui articol, reclamanții cunoșteau sau trebuiau să cunoască, iar la nevoie să solicite consilierea juridică corespunzătoare, că acțiunile lor din septembrie 2009 puteau angaja răspunderea lor penală potrivit acestei prevederi.

În mod evident, în absența jurisprudenței privind aplicarea articolului 166 de la intrarea în vigoare a Constituției din 1991, interpretarea clauzei relevante de către tribunalele penale bulgare nu putea fi stabilită în mod decisiv. Cu toate acestea, poziția lor din prezenta cauză era previzibilă în mod rezonabil, având în vedere în special interpretarea Curții Constituționale, în 1992, a articolului 11 paragraf 4 din Constituția din 1991, care conținea o formulare aproape identică și la care, de fapt, tribunalele penale au făcut trimitere. Prin urmare, nu a existat o distanțare imprevizibilă de jurisprudența sau de orice extensie *mutatis mutandis* a unei legi penale.

În lumina dezbaterii parlamentare de la adoptarea articolului 11 paragraf 4 din Constituția din 1991 și a interpretării acestui articol de către Curtea Constituțională bulgară, procedurile penale împotriva reclamanților au urmărit scopurile legitime ale „prevenirii dezordini” și „protecției drepturilor și libertăților altora”.

Chiar fără a evalua analiza tribunalelor penale bulgare privind „criteriile religioase care stăteau la baza” partidului pe care reclamanții doreau să-l înființeze și, așadar, fără a evalua dacă aceste tribunale și-au bazat hotărârea pe o apreciere acceptabilă a faptelor relevante, Curtea a avut îndoieli serioase cu privire la caracterul necesar, potrivit articolului 11 § 2 din Convenție, de a sancționa penal interdicția în discuție. Totuși, ceea ce era important nu consta atât în severitatea sancțiunilor impuse reclamanților ca rezultat al procedurilor penale desfășurate împotriva lor, ci mai curând în însuși faptul că asemenea proceduri, care au condus la o condamnare, au fost intentate în ceea ce îi privește.

Trebuia notat că reclamanții nu au parcurs întreaga procedură de înregistrare a partidului politic al cărei înființare a fost decisă în septembrie 2009. În baza dreptului bulgar, rezultatul acestui eșec a

condus la faptul că partidul nu exista sau nu se putea angaja în activități. În consecință, rezultatul urmărit de autorități, și anume cel de a asigura coexistența pașnică a diferitor grupuri etnice și religioase în Bulgaria, putea fi atins prin intermediul unei proceduri ca cea a refuzului de a admite cererea de înregistrare a partidului politic. Mai exista posibilitatea ca autoritățile să dizolve un partid declarat neconstituțional de către Curtea Constituțională. Prin urmare, Curtea nu a găsit niciun motiv pentru care, în circumstanțele acestui caz, procedurile penale pentru tentativa de a înființa un partid politic, care au condus la condamnarea reclamanților, reprezentând astfel un răspuns deosebit de sever din partea autorităților, ar fi necesare, în afară de aceste alte posibilități.

Mai mult, articolul 166 din Codul penal din 1968 era în vigoare mult înainte de Constituția din 1991, din timpul regimului comunist din Bulgaria. Scopul acestei prevederi era, mai curând, prevenirea reapariției partidelor politice „capitaliste” care au existat înainte de instituirea regimului și care mai existau în „țările capitaliste”, nu apărarea toleranței religioase și etnice din Bulgaria. Articolul 166 din Codul penal din 1968 se referea doar la înființarea unei organizații politice având la bază criterii religioase, pe când articolul 11 paragraf 4 din Constituția din 1991 mai interzicea partidele create având la bază criterii etnice sau rasiale.

Având în vedere cele menționate mai sus, procedurile penale împotriva reclamanților pentru tentativa de a înființa un partid politic pe criterii religioase nu au fost necesare într-o societate democratică.

Concluzie: încălcare (șase voturi la unu).

Articolul 41: constatarea existenței unei încălcări a fost suficientă, în sine, pentru acoperirea prejudiciului moral.

(Vezi și *Artyomov v. Rusia* (dec.), [17582/05](#), 7 decembrie 2006, [Nota informativă 92](#))